

DOI: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2024-30-1-17>
УДК 1(37.013.2)

Юрій Бойчук

Марія Култаєва – світло думки, що не згасає

Слова вдячності і глибокої поваги до Марії Дмитрівни Култаєвої від її колеги і ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Юрія Дмитровича Бойчука.

У швидкоплинному світі, де час стирає сліди, є люди, чий образ залишається назавжди в серці. Минуло півроку як відійшла у вічність видатна філософиня сучасності, докторка філософських наук, професорка, член-кореспондентка НАПН України, завідувачка кафедри філософії ХНПУ імені Г. С. Сковороди Марія Култаєва. Пригадуючи її дружні бесіди, актові лекції, виступи на Вченій раді та на наукових конференціях, висловлюємо глибоку вдячність за її натхненну працю та відданість справі, що продовжує надихати колектив нашого університету. Світло її думки завжди було джерелом натхнення для тих, хто шукав правду і мудрість, а її відкритість до нових ідей та повага до думок інших – відкривають нові горизонти мислення та життєтворчості. Особисто мені Марія Дмитрівна запам'яталася невичерпною енергією мислення, силою генерування нових ідей, життєвою філософією і чарівною усмішкою.

Коло наукових інтересів, як і творча спадщина Марії Дмитрівни, є надзвичайно обширним. Вона завжди надавала вичерпну й аргументовану відповідь на будь-яке питання, її філософські тексти – надзвичайно живі і доступні до розуміння, бо вона вмівла все складне зробити простим, а головне, не втратити людину – уявного чи реального співрозмовника. Марія Дмитрівна, створивши власну школу дослідників, була не тільки блискучою мислителькою, але й вірним другом, вчителем і наставником для багатьох студентів, аспірантів і докторантів, які тільки починали свій професійний шлях. Завдяки тому, що Марія Дмитрівна завжди спонукала до пошуку власного голосу в науці, на кафедрі філософії сформувалася потужна філософська школа, яка має свій оригінальний профіль міждисциплінарних та інтеркультурних досліджень у проблемному полі філософії культури та філософії освіти.

© Юрій Бойчук, 2024

Марією Дмитрівною як фундатором наукової школи – «Культурно-антропологічно та соціально-антропологічно орієнтованої філософії освіти» – обґрунтовано цілісний підхід до формування громадянина української держави, європейця і космополіта в єдиній особі учителя. Вона однією із перших наголошувала на тому, що для педагога, як і для кожного громадянина України, надзвичайно важливим завданням і дорученням світового українства є духовне оновлення українського суспільства. Саме філософія освіти надає невичерпні імпульси у вихованні громадянина, тому Марія Дмитрівна робила акцент на формуванні наукової школи філософії освіти, приділяючи особливу увагу філософським обґрунтуванням національно-патріотичного та світоглядного виховання, розробці відповідних виховних та освітніх практик студентської молоді.

За значний внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців, плідну науково-педагогічну діяльність Указом Президента України М. Д. Култаєвій присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України» (2009).

Життя Марії Дмитрівни Култаєвої є прикладом вірного служіння освіти та Батьківщині. Її учні пам'ятають її як талановиту дослідницю, великого вченого, що має унікальне масштабне мислення, ментора і цілеспрямовану наставницю, натхненницю, здатну генерувати оригінальні ідеї, Людину справжньої відданості філософії.

Yurii Boichuk. Mariia Kul'taieva is a light of thought that does not go out

Words of gratitude and deep respect for Mariia Dmytrivna Kul'taieva from Yurii Dmytrovych Boichuk – her colleague and rector of H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Бойчук, Юрій, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

E-mail: rector@hnpu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0001-8583-5856>

Boichuk, Yurii, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Rector of H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

E-mail: rector@hnpu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0001-8583-5856>